

Rem op economische groei door onbenut innovatief talent

Nederland laat innovatief talent bij de middelbaar en hoogopgeleide werknemers onbenut en remt daarmee de economische groei. Om de talenten van potentiële 'kenniswerkers' wel te gebruiken, roept de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid de overheid op om veel meer aandacht te besteden aan vaardigheden die vooral nodig zijn voor een goede toekomst. Ook moeten het onderwijs en het bedrijfsleven op dat vlak aan kruisbestuiving doen. Daarom raadt de adviesraad (regionale) overheden aan om onderwijs en bedrijfsleven sterker samen te laten experimenteren in de regio om meer kenniswerkers te genereren. De adviesraad pleit er eveneens voor om de Kenniswerkersregeling duurzaam (her) in te voeren. Dat staat in zijn advies '*Kiezen voor Kenniswerkers*' dat voorzitter Uri Rosenthal vandaag overhandigt aan Sander Dekker, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Voorzitter Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT) Uri Rosenthal: 'Wereldwijd is er sprake van een *war for talent*. Ook in deze tijd van economische crisis en ontslagen, dreigt een groeiend tekort aan kenniswerkers. Het is goed dat Nederland het bètatalent stimuleert en excellente studenten laat excelleren. Het is nog beter, sterker nog, het is noodzakelijk dat werkgevers en onderwijs eveneens de creatieve en innovatieve vermogens van de alfa-, gamma- en bètatalenten erkennen, herkennen en aanboren bij alle (toekomstige) arbeidskrachten. Zeker ook op middelbaar niveau is veel onbenut talent.'

Concurrentiepositie

Het World Economic Forum heeft uitgerekend dat Europa 45 miljoen extra talenten nodig heeft om een duurzame economische groei te verwezenlijken tegen 2030. Dat komt omdat samenlevingen zich wereldwijd tot kennissamenlevingen hebben ontwikkeld. Ook dreigt door onder andere de vergrijzing een groot tekort. Daarnaast is de rest van de wereld de westerse wereld snel aan het inhalen of zelfs aan het voorbijstreven. Afgelopen week nog heeft het World Economic Forum bekend gemaakt dat Nederland uit de top vijf van meest concurrerende wereldeconomieën is verdwenen en nu op plaats acht staat. Daarom vindt de AWT dat Nederland voldoende kenniswerkers moet hebben om de concurrentie op de wereldmarkt aan te kunnen.

Actieplan Vaardigheden en andere concrete adviezen

De AWT heeft een aantal concrete adviezen voor het opleiden en benutten van voldoende kenniswerkers zoals:

- sluit een actieplan vaardigheden met het bedrijfsleven en onderwijs en zorg zo voor meer inzicht in de behoefte van en aandacht voor algemene vaardigheden;
- maak kenniswerkersvaardigheden onderdeel van onderwijsprogramma's door een combinatie van het aanleren van vaardigheden uit de alfa-, bèta- en gamma-richtingen. Doe dat juist ook in het middelbaar (beroeps)onderwijs;
- stimuleer *learning on the job* met bijvoorbeeld *sabbaticals* of stages waardoor (potentiële) kenniswerkers de ruimte krijgen om algemene vaardigheden te ontplooiën en te benutten;
- zet arbeids- en talentpools op voor meer regionale mobiliteit en doe dat samen met het Midden- en Kleinbedrijf (MKB);
- vorm arbeidspools met sectorgerelateerde regio's in het buitenland en haal zo nog meer kennis binnen;
- geef O&O-fondsen naast sectoraal ook een regionaal karakter.

Kenniswerkers en hun vaardigheden

Weet je op innovatieve en creatieve wijze kennis te genereren en toe te passen, dan bedenk je ook vaak nieuwe oplossingen en ben je een echte kenniswerker. Bovendien beschik je over beslis- en communicatievaardigheden. Kenniswerkers hebben een hoge arbeidsproductiviteit en veel plezier in hun werk. Ze zijn daarom de motor van de economische groei. Het bedrijfsleven herkent de innovatieve vermogens van hun middelbaar en hoogopgeleide werknemers te weinig waardoor zij onbenut blijven. Ook het onderwijs kan veel sterker de bodem leggen voor het meer aanleren van algemene vaardigheden. Het hebben van vakkennis is één, het creatief en probleemoplossend kunnen denken en het ontwikkelen van ondernemerschap zijn net zo belangrijk. Dat wordt ook bevestigd door het feit dat de helft van de bètatechnici buiten de technieksector werken. Werkgevers verwachten dat zij ook algemene innovatieve vaardigheden hebben.

Kenniswerkersregeling

De Kenniswerkersregeling uit 2009 moest eraan bijdragen dat onderzoekers, die door de crisis boventalig dreigden te raken, behouden werden voor het bedrijfsleven. Zij werden dan tot maximaal eind 2010 uitgeleend aan publieke kennisinstellingen. Dat had als belangrijk neveneffect dat de samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstelling verbeterde en intensiever werd. Daarom pleit de AWT voor een continuering van de Kenniswerkersregeling.

Noot van de redactie, niet voor publicatie:

Het advies 'Kiezen voor Kenniswerkers' staat op www.awt.nl. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Dorette Corbey, directeur AWT via 06 – 24 39 21 06 of d.corbey@awt.nl

De AWT is een onafhankelijke adviesraad voor regering en parlement. De adviezen gaan over het wetenschaps- en innovatiebeleid en zijn strategisch van aard. De leden van de AWT zijn afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Zij hebben zitting op persoonlijke titel en vertegenwoordigen geen gevestigde belangen.